

**Kayëte ndënkwëryënkw mba
Pol nte kerëhnëkëhni vëvë
Korent
Wade yehëhna hnë inji
kayëte**

Afayik Pol vëvë cery sali mbë Korent na kerëhnëk inji kayëte hnë uyas lëwu rarëna hna hnë bëhn wafëhw imbëd gë wahnah ma hnë bëhn wafëhw imbëd g'imbëd (54 gë 55) ga ndëcëk hnagi Yesu ya. Apëyahnek Wanës Wakasëk na nkol tac hafo vahnë va kwëtahnëni. Wabhëhn imbëd ryëcëk ani gë kerahnënd inji kayëte (Vantiyehn 18.1-8).

Korent nkol nte hwëhnak nafa yeho wati afayik Pol na. Nkol nkwafo gwaf yeho nte ye gë cape wov le wacik Mëditerane Akayi hna, nte kwëhnëko Rom. Tënk g'icahn vahnë vëhnëmpëlah na njabëko. Umë liyëhnëk bulunda le hwëhnak ikwëtahn nëmpëlah. Vini vinahan vinëmpëlah fop vërendëhëhniwo vële hwëtahnëka Yesu va. Kerëhnëniha Pol gë warëy bi ye rëfëka tëfëni fagant wënamu wante hwërekëhni na. Pol pëyayiko fëna wafëmpëhnahnah wahaŵary soŵe uwám cery sali na. Soŵe waŵi fop nësëd hnë inji kayëte.

Wëlin wanës wadaŵ wakwëhn nafa hn'inji kayëte: Këris, Ahwëhn, vahnë, wanës, mbahn, yir, asëval, uyët, nafa, duniya, asan.

Wëlin gante nke kayëte ka:

Simpaŷi g'icëmb (1.1-9)
 Ipitël vële hwëtahnëk (1.10-4.21)
 Ankeya meh hnë cery sali (5.1-6.11)
 Ikwëhna ankeya nte ñađ Ahwëhn (6.12-11.34)
 Vile njëdahnëđ Iyir Ipacah (12.1-14.40)
 Ibëhn Yesu Këris gë vësëm va (15.1-58)
 Idema soŷe vële hwëtahnëk (16.1-4)
 Pol ñađ nji uyas (16.5-12)
 Wanira gë simpaŷi (16.13-24)

Simpaŷi

¹ Ami Pol, Wënu ŋa, g'iña dëwu ŋa, macëko yewu afayik Yesu Këris ŷa. Ami gë Sosëten aŷënta fu ŷa, ² herëhnëryidëhu, wuhnë bulunda va Wën, le lëđëk Korent vi, wuhnë vële kwëhnëk Wën g'ikwëtahn hun Yesu Këris ŋa do wacik ayewu vëfacah do gë fop vële ye gante-wogante yëfađ g'uŷac Ahwëhn fu ŷa, umë ye Yesu Këris, ale ye Ahwëhn hni do ye Ahwëhn fu fëna. ³ Arabi Wënu ŋa Rëm fu ŷa g'Ahwëhn a Yesu Këris ndëwanihu do njëđënihu yam ŷa.

Ifërën le hnuŷade hnë ibëmënkël fu gë Këris

⁴ Camehnëđëfuha kwëlëkwël Wën mën ŋa soŷe hun, soŷe ifërën ile njëđaku hnë ibëmënkël fu gë Yesu Këris ŋa. ⁵ Hnë ibëmënkël hun g'umë ŋa Wënu ŋa njëđaku fop uvetak wã, uvë fop le hnësëđun ŷa do gë uvë uyët wã fop. ⁶ Nësëhnirun paŷare Këris ŷa, do watac kwëhna vënkahn hnë wuhnë. ⁷ Awa tame uyëđ va Wën wëla uryampo gojëlurna, wuhnë vële hnapëđ g'uŷankahnah iboka Ahwëhn fu ŋa Yesu Këris hn'ile tufahnëđ fop icëmb dëwu ŋa.

⁸ Umě yawñenedëhu hafo watëkwa hna, soñe antë aworyaru inë ile rumpak hnë fac le mbokajed hna. ⁹ Wënu ña, ale wăcëku ayelahnu g'aju Yesu Këris Ahwëhn fu ÿa, kahnëndak soñe ile nësëk ÿa.

Ipitël vële hwëtahnëk

¹⁰ Vëÿënta mën, këlamu g'uŵac Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris: maŵalëryin, ŵuhnë fop, antë afitëlu vukore vukore; gwëryëlëryin, ahwëhnawu hak-ili ryampo fo gë nahan ndampo fo. ¹¹ Vëÿënta mën, nësëbu wañi kabi vahnë vëvë tere Këlowe fëyako ŵuhnë conkëdun yëbëlan hun. ¹² Gena bi hnë ŵuhnë aryampo ntehnëk: «Ami, arëfal Pol yebu»; aÿëntaŵ: «Ami, arëfal Apolos yebu»; ahaŵary: «Ami, arëfal Piyer yebu»; do ahaŵary kat: «Ami, arëfal Këris ÿa yebu»? ¹³ Ntiyahnëku bi Këris ÿa pitëlëk? Pol bi sëmëk kërëwa hna soñe hun ÿa? G'uŵac Pol ŵa bi njaryirun? ¹⁴ Camehnëbuha Wënu ña kabi ahnë yaryëla hnë ŵuhnë ge gena Kërisëpus gë Gayiyus. ¹⁵ Koyëna ahnë kodina ntehn g'uŵac mën njaryik. ¹⁶ Toña ye, njaryëbuhëhni fëna vëvë tere Sëtefanas va, bare dehnëla njaryëbuha ahnë ahaŵary. ¹⁷ Këris ÿa payëlohna yaryëndu vahnë: ipëyahn Wanës Wakasëk payëko, do yëkëlehnëdëwohna hnuÿaŵu ŵuhnë gë wanës wanëñah, kabi ñadëwohna lihëtu nafa icëm Këris kërëwa hna.

Këris tufahnëd yasery gë fanka Wën fa

¹⁸ Paryi nke, pëyahn icëm Këris hnë kërëwa hna wanës wanënkawah ntini vële rëfëk nkaŵ ibëv va. Bare soñe fuhnë vële rëfëk nkaŵ ipëh

va, fanka Wën fa tufahnëd. ¹⁹ Wënu ña më lehnëk wanës wadëwu hna:

«Mbëvandëbu yasery vële hwëhnaK yasery iÿi ðuniÿa vi

do kwëtahnëda nëf hakili vële hwëhnaK hakili va.»[☆]

²⁰ Awa, ye kodëni mbok nësëni vële hwëhnaK yasery va gë vëharañ sariya va gë vëholah wanës vële ye ðuniÿa vi? Wënu ña tufahnëna bi yasery iÿi ðuniÿa ÿi wacenaK ye? ²¹ Vahnë va, gë yasery ÿa lëw hni ÿa fop vëyavëtëna Wën kwëhnaK fop yasery ÿa. Soñe rac, Wënu ña hnëñahnëkawo soñe pehëtëhni vële hwëtahnëk wanës wadëwu wante fëyahnëdëfun do ye wacenaK soñe vëÿëntaŵ ña. ²² Wasëwif wã tufini viÿë vifëmpëhnahnah tëyëdëni do vële wok vëyena wasëwif va yasery njëkëlehnëdëni.

²³ Bare fuhnë, Këris ÿa cëmëk hnë kërëwa hna fëyahnëden: soñe wasëwif wã wanës wante wok vëhodina kwëtahnëhni muk ye do vële wok vëyena wasëwif va ntiyahnëkëhni wacenaK ye. ²⁴ Bare soñe vële macëk Wën va, wasëwif gë vële wok vëyena wasëwif per, Këris ÿa tufahnëd fanka Wën fa gë yasery Wënu ña.

²⁵ Ile pëhwëtak Wën pehëtahnëhni vahnë do ye wacënëk soñe vëryampo, yasery le lëbëk yasery vahnë vi ye; ha, ikihn Wënu ña yak yawëk gë fanka vahnë va.

²⁶ Vëÿënta mën, naharyin bi sifa ahnë mo yerunëho ante macëkuno Wënu ña: vëyabëlohna hnë wuhnë vële hwëhnaK yasery, vële hwëhnaK fanka ma vële hnagik hnë

[☆] **1:19** 1.19: Esayi 29.14

watere wadëhnah. ²⁷ Wënu ña, ile fëlayik hnë duniya had ucenëk ña, umë tëhnak mpaÿëmpaÿehnahnehni vële hwëhnak yasery va; do ile fëlayik hnë duniya hihnek ya umë tëhnak Wënu ña mpaÿëmpaÿehnahnehni vële hwëhnak fanka va; ²⁸ tëhnakëhni vële wok vëhwëhnana, yafik ma fëlayik hnë duniya had ile wok kwëhnana nafa ya soje përekanahn ile liyik hwëhn nafa ya. ²⁹ Wënu ña ntik koyëna soje ahnë antë kol naÿënanand haryënkwa lëwu. ³⁰ Gë Këris ya tufëkëfu Wënu ña yasery yalëwu ya: g'umë catënëkëfu, umë lidëhëfu nkeyin vëfacah do pehëtëdëhëfu wameh hna fop. ³¹ Do koyëna nke, ntiyahn wanës vikerëh ña: «Age ahnë ñad naÿëna, arabi naÿëna soje ile ntinëhnekë Ahwëhn a.»✧

2

Wanës soje ipak Këris

¹ Vëyënta mën, ante njiryibuho ÿal hun soje fëyawu toña soÿik Wënu ña, njiryilëwohna gë wanës wadakah nkwëryi ma g'uyët iÿi duniya. ² Pëhnabuho antë yëtëndanu iñë ge gena Yesu Këris, do g'ile ntinëhnekë g'icëm dëwu hnë kërëwa hna. ³ Soje umë ye, ami, gë fanka këm njiryibuho do mbalëdëfuho ntakah ña. ⁴ Gante karanëdëmuno soje awëcëtahnu vinahan va gelohna wanës waceryah vahnë bare fanka Iyir Ipacah fa rufëhnaðëho wapacëk hnë wante hnësëdëmuno hna, ⁵ soje ikwëtahn hun ña antë

✧ **1:31** 1.31: Seremi 9.24

kaya hnë yasery vahnë, bare hnë fanka Wën hna.

Usery ule w̄atik hnë Wën

⁶ Awa, ile harañëdëfuhëhni vahnë ÿa usery ye soņe vële wëryëk d̄us viyë Wën va. Bare gena yasery iÿi d̄uniÿa ÿi, uva vëhwëhn fanka hna w̄ëk gaki vi do vëvëd vi. ⁷ Fuhnë, usery Wën ule cowëhnini vahnë va fëyahnedëfun. Nkehahnënd d̄uniÿa ÿi Wënu ña tëko pëhna ile ntid soņe nkentinefu hnë icëmb dëwu hna. ⁸ Wëla fanka ryampo vë iÿi d̄uniÿa yëtëna umë. Ge njëtakëndëni, vëfakehnakëndilahna Ahwëhn icëmb a. ⁹ Vikerëh va më lehnëk:

«Ile nkok nuna inkër
gë ile nkok gwëryëna vanëf
do gë ile nkok nahana ahnë,
irac Wënu ña vële ÿahnëdëha va ntinëhnëk.»[✧]

¹⁰ Bare Wënu ña njëtëndanëkëfu gë Iyir Ipacah iņa.

Iyir Ipacah iņa njëtëk fop, wëla ile pëhnak Wën ÿak so w̄ik d̄us ÿa. ¹¹ Mo hođ njët fop soņe ahnë, ge gena iyir dëwu ña fo? Ndampo fo nke, Iyir Wënu ña fo yëtëd fop soņe Wënu ña. ¹² Fuhnë, iyir nte nuÿayinëk ña gena ibë iÿi d̄uniÿa, bare Wën hna matik, njëtahnin ile njëdëkëfu Wën g'ipërëna dëwu ña. ¹³ Ile harañëdenëhëhni vahnë va matina hnë yasery vahnë, bare gante karanëdëhëfu Iyir Wën ka harañëdenëhëhni vële hwëhna Iyir tac va. ¹⁴ Ale wok kwëhnana Iyir Wënu ña, ma wëdina ile w̄atik g'Iyir Wën: wanënkwah ye soņe umë,

[✧] **2:9** 2.9: Esayi 64.4

kođina njët watac, kabi g'Iyir ƚa fo kođe njavëti usery Wënu ƚa. ¹⁵ Ahnë ale hwëhnak Iyir Wënu ƚa kođ kitij fop, ßare umë, ahnë kođina kitija.

¹⁶ Vikerëh va më lehnëk:

«Nke bi ahnë ale yëtëk inahan Ahwëhn Wënu ƚa? Nke bi ale hođ nkabahn iñë?»[✧]

Bare fuhnë njëtinëk inahan dëwü ƚa kabi kwëhnayinëk iba Këris ƚa.

3

Vëryokuñëhn Wën

¹ Vëyënta mën, ami mëkëla hnësëhnu had vahnë vële hwëhnak Iyir Wënu ƚa yerun ßare nësëhnëmu had vële ye hn'ikihn vahnë nte wätik hnë mbahn, had vële wok ten vunul hn'ikwëtahn dëw hni Këris hna. ² Ikaraj inte harañëmu ƚa had wambël yëdamu asewu nke, gena roka paryi, kabi mëkëd'ilunohna awëryu ikaraj dakah. Do ha gaki mëkëd'iluhna, ³ kabi hn'ikihn vahnë nte wätik hnë mbahn hna worun arëfëndu. Ñëwary yehëhna yëbëlan hun do conkëd'fun. Awa tufahnëd'iluhna vahnë vëvë iyi duniya yerun, ankeya vahnë fo hwëhnarun.

⁴ Age aryampo hnë wuhnë ntehnëk: «Arëfal Pol yebu» do aýëntaw: «Arëfal Apolos yebu», did'iluhna bi sifa ahnë-wo?

⁵ Mo ga ye Apolos? Do mo ye Pol? Vëryokuñëhn Ahwëhn a fo yebun, vële lik hafo ahwëtahnuna umë. Ale-wo-le hnë fuhnë doku ile njëdaka Ahwëhn a fo ntid: ⁶ Ami, pëlëbu atëh ƚa, Apolos umë rurëk, ßare Wënu ƚa hnëpëndanëk. ⁷ Ale fëlëd ya gë ale rurëda

[✧] **2:16** 2.16: Esayi 40.13

vėhni vėyena ñoñ. Wėnu ņa ye fop, umė ale hnėpėndanėka. ⁸ Ale fėlėk ŷa gė ale rurėd a kėñėlahnėni do Wėnu ņa cosėdėha ale-wo-le soņe doku ile ntik ŷa. ⁹ Vėryokunėhn Wėn yebun do wũhnė ye ikaŷ Wėnu ņa.

Cery Wėnu ņa yerun fėna. ¹⁰ Gė uyėd ule njedėko Wėnu ņa, ndokunėbu had avėry vacery aholah dƨs. Ntibu sah ryėnkwėryėnkw ŷa do ahawary matėnd. Bare afo ale-wo-le nti wajira gante mbėryėd ka! ¹¹ Ahnė kodina nti sah ryėnkwėryėnkw hawary ge gena ile rėk ye ŷa, umė ye Yesu Kėris dėnk. ¹² Vėryampo sanu mbėryandėni hnė sah ryėnkwėryėnkw rac ma koryi ma kat wėraka wahwėhn nafa; vėryampo gė wadėhwa mbėryėdėni ma idėl ma kat gė lury. ¹³ Bare doku ale-wo-le ŷa nude wapacėk hnė fac kiti hna. Fac rac Wėnu ņa gė hwėdėh tufahnėd gante nke doku ale-wo-le ŷa. ¹⁴ Ge ahnė mbėryėk ile nkok kodina pėrėkan hwėdėh ha, ahnė arac nuŷad icos. ¹⁵ Bare, ale ņagaryėk doku ŷa, ahnė arac nuŷadina icos; umė dėnk pehėtėde, bare had hwėdėh hna dėnk ndėcėtak.

¹⁶ Yėtėluhna bi, Acery Wėn Cankaf ņa yerun do Iyir Wėnu ņa hnė wũhnė ntėdėk? ¹⁷ Awa, ge ahnė pėrėkanėk Acery Wėnu ņa, Wėnu ņa pėrėkanėdėha ahnė arac kabi Cery Wėnu ņa cėvak. Do wũhnė ye Acery tac.

¹⁸ Antė ahnė toka umė dėnk: ge aryampo hnė wũhnė ntiyahnėka ahwėhn yasery ye duniŷa li, arabi maŷa antė nteni nėnkwėk soņe Yesu ŷa. Ge koyėna nke nuŷad usery paryi. ¹⁹ Paryi nke, yasery vahnė vėvė iŷi duniŷa vi wanėnkwah

ye haryënkW Wën hna. Vikerëh va pëyahnek: «Wënu ña pëladëhëhni vëseryah va gë titëna dëw hni ña.»[☆] ²⁰ Më lehnëk fëna: «Ahwëhn a njëtëk inahan vëseryah va, njëtëk kwëhnana nafa.»[☆] ²¹ Awa, ahnë tëfëlahna naÿënanand soñe vahnë kabi wuhnë hwëhnëk fop: ²² nke Pol ma Apolos ma Piyer* ma duniÿa ÿi ma ige duniÿa li ma icëm inã ma ile ye gaki ÿi ma ile yejëk ÿi, fop wuhnë hwëhnëk; ²³ do wuhnë Këris ÿa hwëhnëku do Këris ÿa Wënu ña hwëhnëka.

4

Vëfayik Këris

¹ Awa, pëларынëfu, ami g'Apolos, had vëryokunëhn Këris, vële hwëtehnañëk watoña wacowik Wën soñe karañini vahnë. ² Ale kwëtehnañëk Këris inë, ahnë arac tufahn ikahnënda fo ÿade. ³ Soñe lëmën ÿa, tana gena ge wuhnë pëcëtañunëho ma ge vëhañary pëcëtañëniho. Do fëna pëcëtada nkaf mën ña. ⁴ Ntiyahneko ile hnirandëbu gena, bare umë tufahnëdina catëbu. Ahwëhn a fëcëtañëho bi catëbu. ⁵ Soñe umë ye, antë ñankahnu ahnësu ile nkeni vëÿënta hun; napëryin Ahwëhn a tëki. Ha, Ahwëhn a, umë dënk sanëd humpen hna le sowik hn'umëhwëry hna do njëtëndanëd fop ile ye hnë wasakahn vahnë ÿa. Awa, Wënu ña cëkwaryëdëha ale-wo-le gante nke ile rëfëka ka. ⁶ Vëÿënta mën, ge nësëbu soñe Apolos gë ami ÿa, ahnëgahnu ye, aÿëñahnu hnë fuhnë:

☆ **3:19** 3.19: Sob 5.13 ☆ **3:20** 3.20: Wahnëw 94.11 * **3:22** 3.22 Piyer: Sefas kerik hnë Wagërek hna.

ge dĕcĕtĕdĭluhna vile herik wanĕs Wĕn hna awa wĕla aryampo hnĕ wŭhnĕ bĕntadĭna soĕe aryampo do mbana aŷĕntaŵ a. ⁷ Wĕjĕ, ye hoĕu alĕbĕhni vĕŷĕntaŵ va? Ile hwĕhnaru ŷi fop gena bi Wĕnu ņa yĕĕfaki? Kabi aki nke, soĕe ye hnaŷĕnadu had yĕĕdĭlihna?

⁸ Ntiyahneku tĕkerun ahnuŷawu fop ile ŷadun ŷa, tĕkerun avetawu, vĕhnaŵ yerun hara fuhnĕ gelĕfuhna. Ge paryi nkekĕndun vĕhnaŵ awa fuhnĕ fĕna naŵĕntakĕndebun gĕ wŭhnĕ! ⁹ Ntiyahneko Wĕnu ņa fuhnĕ vĕfayik vi ntik vĕrĕkwa va, had vĕle hitiņik soĕe ndaŵini nkebun. Ha, had vĕle yafaŶĕĕ haryĕnkw wameleka gĕ vahnĕ fop hna. ¹⁰ Fuhnĕ pĕlayibun had nenkwĕbun soĕe Kĕris ŷa, bare wŭhnĕ pĕlarun vankaf hun va had vĕseryah va fop soĕe Kĕris ŷa; yaŵĕlĕfuhna, bare wŭhnĕ njaŵĕrun; ntĕnenirun, bare fuhnĕ njafibun! ¹¹ Hafo gaki, nkoĕun horotĕndĕfu inte ņa gĕ iyo wĕnka ņa, nkwĕhnalĕfuhna viŷi, kĕm fo ntĭĕebun, ki fo njasĕlendĕbun do ¹² ndokuŶĕĕĕfun ĕus hnuŷahnĕfu ile rokĕĕĕfun ŷa. Age ahnĕ njewĕkĕfu, ifĕrĕn ryĕwanĕhnĕĕĕfunĕha; age ahnĕ koroteyehnĕĕĕfu, nduŷĕnadĕfun; ¹³ age ahnĕ mehnĕĕĕfu, g'untĕnah ntĕkwadĕfun. Hafo gaki vahnĕ va pĕlanihĕfu had iŷĕ hayah, ile sanik hnĕ iŷi ĕuniŷa.

¹⁴ Gena soĕe sĕfĕhnanu herĕndidĕmu aki, bare soĕe yabahnu ye, kabi vutah mĕn vunte ŷahnĕbu ĕus yerun. ¹⁵ Hnĕ ibĕmĕnkĕl hun gĕ Kĕris hna, wĕla ntehnakĕnde vahnĕ hafo wawuli pĕhw (10,000) hwĕhnakĕndun vĕle

haraŋeċċeħu, rēm ryampo fo hwēhnarun: ami ye rēm hun ŷa kabi njonēhnimu Wanēs Wakasēk ŋa, wante lik ayewu gē Yesu Kēris. ¹⁶ Awa, kēlamu tēferyin nkeya mēn ŋa. ¹⁷ Do soŋe rac fayeryidēfuha Timote, fatah mēn fante ŷahnik do hahnēndak soŋe Ahwēhn a. Age tēkērik ndēnkwētehnēċċeħu ankeya mēn nte rēfandēbuha Yesu Kēris. Umē haraŋeċċefuhēhniwo vahnē gante-wo-gante hnē vacery sali hna fop.

¹⁸ Vēryampo hnē wūhnē naŷēnadēni, nahadēni yiryida soŋe yēkiwu. ¹⁹ Biŷēdina njiryidēfu, ge Ahwēhn a maŷēk. Awa wati rac gena wanēs vēŷi vēle hnaŷēnadē ŋi fo yētēdēfu bare bi kwēhnani fēna fanka Iyir Ipacah iŋa! ²⁰ Ha, toŋa ye, ge ahnē hnē Inaŵ Wēnu hna nke, ahn'a rac tufahnēdina gē wanēs fo, bare gē fanka tufahnēċċ. ²¹ Awa, ye fecehnēku? Yiryiwu gē wagus ma gē intaŵary ipēbah iŋa do gē iyamah bi?

5

Ankeya meh hnē cery sali

¹ Nkwēryēċċe gante-wo-gante, nke ŷal hun hna ale lid wameh waŋayah ċus. Wēla hnē vēle wok vēyētēlahna Wēn paryi va gena ale lid koyēna. Ha, nkwēryēbu aryampo hnē wūhnē gē asēval rēmu ŷa ndakēċċēni! ² Do nkorun ahnaŷēnandu! Tēfakēhu ayewu hnē uyiŷēhnah sankaf do ntayi fagant hun ahnē arac! ³ Ami, imbahn mēn iŋa ŋaŷētaku bare iyir mēn ŋa gē wūhnē nkentik. Do tēkēbu hitiŋēŷa menēk

ale lik koyëna ÿa had hnam nkentibu. ⁴ Age mbarëlerun, gë wuhnë nkentëdebu g'iyir mën inja do Ahwëhn fu ÿa Yesu tufëdëhëfu fanka falëwu fa. G'uwãc Ahwëhn fu ÿa Yesu ⁵ daryina aÿi asan nji tëfëlehnënda Sintani hafo tav ikihn vahnë nte wãtik hnë mbahn hna soje pehëtahni hnë fac le mbokajëd Ahwëhn hna.

⁶ Inaÿëna hun ñi cañëna wëtöye! Njëtërun dus: «Levir toye, matëndëd farin fa fop.» ⁷ Awa, pacënaryin! Tavëryin viÿë viwëh vile lidunëho kobëri va do awëcëtauwu ayewu vahnë vëhasëk had farin fale wok kwëhnana levir. Ile ye toña ÿa, tëkëruna ayewu. Këris ÿa, fape sali Pak fu ÿa, njëdahniko had sadëha, ⁸ awa dinëfu ambënt ña gë vamburu vante wok kwëhnana levir: genëfu vahnë vëhwëhn toña gë walawary wafacah. Nkwëcëtënëfu vankeya va; antë nko ntinden wëh ma ndakëntal nte nkok ñadina Wën.

⁹ Hnë kayëte mën dënkwëryënk w hna keryëhnëryidëmuno ant'ahwëhnalu hayu gë vëhwëhn nkeya meh va. ¹⁰ Age nësëbu wanj nësëla afitëlu gë fop vële hwëhnak nkeya meh hnë iÿi duniÿa vi: gë vahnë vële lid ndakëntal meh gë fop vële nkok gedina viÿë gwër gë fop vële va do gë fop vële sëmbëd wamën wamër. Age gena umë tëfakëha asahnu duniÿa li! ¹¹ Ile ÿadëfuho lehnü ÿa umë ye: vahnë vële lid ndakëntal meh, ma vële nkok gedina viÿë gwër, ma vële sëmbëd wamën wamër, ma vële yewëd vële ryëwëd, ma vële led. Tëfëluhna dënk avanku wëla roka sifa vahnë vërac.

12 Ami bi hitiñedfëhëhni vële wok vëhwëtahnëlahna Yesu Këris va? Hali gena koyëna! Bare vële vankërun cery sali va, wuhnë rëfëka ayëkalëndu soñe fëren cery sali ña. 13 Vële wok vëhwëtahnëlahna Yesu va, vëhni Wënu ña hitiñedfëhëhni. Awa had gante kerik wanës Wën ka: «Daryina awen a fagant hun.»✧

6

Sonko yëbëlan vële hwëtahnëk

1 Age aryampo hnë wuhnë takëlëkëhni g'ale mbankëni ikwëtahn, hak kod ndëk tëya ale wok yëtëna sariya Wën kitiñëhni hara gena aÿëntaŵu ale mbankëni ikwëtahn? 2 Yëtëluhna bi vële vankëk ikwëtahn va kitiñedfënihëhni duniÿa ÿi fop? Awa ge wuhnë rëfëka ahitiñu duniÿa ÿi, soñe ye ye kodiluhna ahitiñu viÿë viroy va vële ye yëbëlan hun va? 3 Yëtëluhna bi kitiñedfënehëhni wamëleka ña do kas viÿë vivë iÿi duniÿa vi! 4 Awa age kwëhnarun ile hitiñëlëdun yëbëlan hun soñe viÿë vivë iÿi duniÿa va, soñe ye rëyëdunëhëhni vahnë vële wok vëyëtëna wëba Këris ña nkeni vëhitiñ yëbëlan hun? 5 Wante hnësëdëfu ñi tëfakëha cëfëhnu. Gena bi hnë wuhnë wëla ahnë aryampo ahwëhn usery ale hod kitiñ yëbëlan vële hwëtahnëk? 6 Tëyëdëfu, cañëk bi vële vankëk ikwëtahn kitiñëlëndëni g'aÿëntaŵu, do kat haryënkwa hnë vëhitiñ vële nkoni vëvankëna ikwëtahn?

✧ 5:13 5.13: Divëta Sariya 17.7

7 Wëla kitiñël yëbëlan hun ña dënk, tu-fahnëd fop përekak yëbëlan hun. Soñe ye ye pecehnëdïluhna aryuñënawu wameh wante liderun? Soñe ye ye pecehnëdïluhna aravuni vahnë va nteni ile hwëhnërun ÿa? ⁸ Bare wühnë dënk lid wëh do led, do vële vankërun ikwëtahn va dënk lidun koyëna!

⁹ Njëtërun wapacëk vële lid wameh va vëhnuÿadina ÿëwa hnë Inaw Wën hna. Antë mpaÿëmpaÿawu: gë vahnë vële lid ndakëntal meh gë fop vële sëmbëd wamën wamër gë vësan vëyëlah ma vësëval vëyëlik vële yëkëlehnëdëhëhni vëhañary, gë vële ryakëd gë vësanëntahni ma vësëvalëntahni dënk ¹⁰ gë vële va, gë vële ÿad dëcët hnapul, gë vële sed dëcët uñen, gë vële yewëdëhëhni vëyëntañ, do gë wabandi, vëyi vahnë vëhnuÿadina ÿëwa hn'Inaw Wën hna! ¹¹ Wëlin aki nkeniho vëryampo hnë wühnë kobëri ña. Bare, kabi g'Ahwëhn fu ÿa Yesu Këris nkerun, Iyir Wënu fu ña njaryëku wameh ña, ntik kwëhnu Wënu ña, do Wënu ña catahnëka gë wühnë.

Ikwëhna ankeya nte ñad Ahwëhn

¹² Vëryampo ntehnëdëni: Fop mañëryayik. Ha, bare gena fop hwëhna nafa soñe ahn'a. Ha, toña ye fop mañëryayik bare ñwëyëbu yewu aramp sifa ile-wo-le. ¹³ Ntehnëdun fëna: «Roka ÿa soñe idonk ña ye do idonk ña soñe roka ÿa ye.» Ha, toña ye do Wënu ña tëkwehnëd ñi donk gë iÿi roka hnë fac ryampo. Bare mbahn ahnë ña diyina soñe ntind ndakëntal nte nkok ñadina Wënu ña: vimbahn fu va Ahwëhn

a hwëhnëk do umë ye Ahwëhn vimbahn fu va. ¹⁴ Wënu ña mbëhnëndanëka Ahwëhn a do mbëhnëndanëdëhëfu fëna gë fanka falëwu fa. ¹⁵ Yëtëluhna bi vimbahn hun va nke had imbahn Këris ña? Awa, nufëdëfu bi iñë ryampo hn'imbahn Këris hna soñe liwu hn'imbahn asëval ale wafëd nkaf ntëwu? Muk, gedina koyëna! ¹⁶ Yëtëluhna bi asan ale ryakëk g'asëval ale wafëd nkaf ntëwu ña vëhni vëhi tak aryampo fo nkedëni? Ha, Vikerëh va më lehnëk: «Vëhni vëhi tak aryampo fo nkedëni.»[✧] ¹⁷ Ndampo fo nke, ale nkeni gë Ahwëhn a aryampo fo nkeni gë umë.

¹⁸ Garyëryindën ndakëntal ñël këm! Wameh wakaŵary wante-wo ntik ahnë ña bëvehnëdilahna. Bare ndakëntal nte wok ñadina Wën umë mbëvehnëd mbahn iña dënk. ¹⁹ Yëtëluhna bi mbahn hun ña ye cery Iyir Ipacah? Wënu ña njëd'akuna do hnë ale-wo-le nke. Koyëna gena wühnë hwëhnëk vankaf hun va. ²⁰ Wënu ña yaŵah cosahnëk ntaŵëtahnu. Awa kwëhnaryin ankeya nte ñad Ahwëhn ña!

7

Soñe iñël

¹ Tame, ntëkwadëfu wante herëhnëryirunëhowo ña: Ha, përenak soñe asan a antë ndakëni g'asëval. ² Bare soñe kehahni ankeya nte nkok ñadina Wënu ña, asan-wo pecek kwëhnahna asëval ale nkeni gë umë fo, asëval-wo fëna kwëhnahna asanu. ³ Asan a tëfëlahna ñwëya uryak asëvalu, do asëval a

✧ 6:16 6.16: Wapëgwala 2.24

fëna tēfēlahna ḡwēya uryak asanu. ⁴ Asēval a kodīna nti imbahn dēwu ḡa gante-wo ḡad ka: mbahn dēwu ḡa, asanu hwēhnēk. Ndampo fo nke, asan a kodīna nti imbahn dēwu ḡa gante-wo ḡad ka: mbahn dēwu ḡa, asēvalu hwēhnēk. ⁵ Antē awēyēlendu, ge gena nkweryēlerun soḡe asuḡu ayēfahnuna Wēnu ḡa dūs. Bare tēfēlahna mbiy dūs, ge gena umē dakēna aresawu; Sintani kod njēkēhnahnu ntiyehnu ile mbañēk Wēnu ḡa. ⁶ Wante hnēsēhnēmu ḡi, dehnēluhna aliwu forosima, bare ge ḡadun kodun aliwu. ⁷ ḡakēndēbu dūs vēsan va fop nkeni vēsēval kēm, g'ami ki; bare ale-wo-le uyēd minu nuḡak Wēn hna, aryampo kod nko asēval kēm, ayēntaḡ a kod ḡēl.

⁸ Awa, vēle wok vēyēlēna va do gē vēsēval vēle cēmaryēk vēsan va ntehnēdēfuhēhni: antē ayēlēlu fecek soḡe hun ya, g'ami ki. ⁹ Bare ge kodiluhna aryuñēnawu, ḡēlēlēryin; kabi ayēlēlu fecek g'ile ḡad ndaḡu ipērēl.

¹⁰ Awa, soḡe vēle yēlēlēk va, Ahwēhn a hnēsēhnēdēhēhni, gena ami: asēval a tēfēlahna mbēmba. ¹¹ Bare ge mbēmbak, antē mbok ḡēli. Age ḡad ḡēli tēfēka mbokalēni g'asanu. Do asan a fëna tēfēlahna mbamba asēvalu.

¹² Tame, ge ale hwētahnēka Yesu kwēhnaka asēval ale wok kwētahnēhna, do ge asēval arac ḡad nkolahnēni g'umē, tēfēlahna mbamba. Waḡi, ami dēnk hnēsēk, gena Ahwēhn a. ¹³ Do ge asēval ale hwētahnēka Yesu kwēhnaka asan ale wok kwētahnēlahna do ge asan arac ḡad nkolahnēni, awa asēval a tēfēlahna mbēmba. ¹⁴ Nēsēdēfu waḡi kabi asan ale

wok kwětahnēlahna Yesu ŷa, soŋe asēvalu ale hwětahnēka ŷa tēhahnēka Wēnu ŋa. Ndampo fo nke, asēval ale wok kwětahnēlahna Yesu ŷa, soŋe asanu ale hwětahnēka ŷa tēhahnēka Wēnu ŋa. Ge gena umē, vutah hun va nkekēndēni had vēle ronkēk, hara ile ye toña ŷa tēhahnēniha Wēnu ŋa.

¹⁵ Bare, ge ale wok kwětahnēlahna Yesu ŷa ñad pitēlēni g'ale ñēlēlēni ŷa, kodŋ nji. Wati rac, ale hwětahnēka Yesu ŷa, asan a ma asēval a, ñoñ gona ile ŷabēlehnēkēhni; Wēnu ŋa ñad nkeyin yam. ¹⁶ Wējē asēval ale hwětahnēka Yesu ŷa, yētēlina ge kodu afehēta asan hu. Do wējē asan ale hwětahnēka Yesu ŷa, yētēlihna ge kodu afehēta asēval hu.

Imaw̄ ile njēdahnēk Ahwēhn

¹⁷ Awa, ahnē antē njēkēlehn nkwēcēt ile njēdaka Ahwēhn a, gante nkeho ka ante macēkawo Wēnu ŋa. Umē ye ile lehnēdēfuhēhni vacery sali va fop. ¹⁸ Age asan ale rēk hácik macēk Wēnu ŋa, nko koyēna. Age ahaŷary ale wok kácihna macēk Wēnu ŋa, nkonti koyēna. ¹⁹ Háciru ma kácilihna umē kwēhnana nafa. Ihwēhn nafa ŷa, umē ye mawēhn Wēnu ŋa. ²⁰ Ha, ale-wo-le tēfēka nko gante nkeho ka ante macēkawo Wēnu ŋa. ²¹ Aramp bi yeruho ante macēkino Wēnu ŋa? Antē nkehahnahni soŋe rac; bare ge nuŷaru rēnka ayehahn afaya, antē ntēnti. ²² Yētēryin, aramp ale macēk Ahwēhn a afaya paryi nke kabi Ahwēhn a pehētēka. Ndampo fo nke, ale yeho afaya do macēk Kēris ŷa, aramp Kēris paryi ye. ²³ Wēnu ŋa gē

yabah ntaŵētēku. Awa antē ayewu vēramp vahnē. ²⁴ Ha, vēyēnta mēn, ale-wo-le tēfēka nko haryēnkŵ Wēnu ŋa gē hn'ile nkeho hna ante macēkawo ŋa.

Soŋe vēle wok vēyēlēlēna

²⁵ Awa, soŋe vēle wok vēyēlēlēna va, ile yādēfu hnēsu yī gena Ahwēhn a lehnēko hnēsu, bare nahan mēn ŋa yēdādēmu. Ahwēhn a kaŷēhnahnēka g'ami: ntiko ale hode kwētahni.

²⁶ Soŋe wahorot wavē gaki wī, wēli ile hnahabu yā: nēfak soŋe ale-wo-le nko gante nke ka.

²⁷ Nēlēru bi? Awa antē ayēkēlehn afitēlu. Nēlēlihna bi? Awa antē ayēkēlehna asēval.

²⁸ Bare ge nēlēru, gena wēh; do ge aryag nēlik, gena wēh. Bare vēle yēlēlēk va wahorot kwēhnađēni đuniyā lēw hni hna, do ami nādēfu wēmaŷehnu antē nkewu.

²⁹ Vēyēnta mēn, wēli ile yādēfu hnēsu yā: wēwati toye fo wojēkēfu; tēk pēgw iŷi wati, vēle yēlēk va tēfēkēhni nkeni had vēyēlēna, ³⁰ vēle hod va nkeni had vēyiwēhnēna, vēle ryasēd va nkeni had natēlēhni hna, do fēna vēle lawēd va nkeni had gena vēhni hwēhnēk ile ntaŵēni yā.

³¹ Vēle yād đēcēt viyē iŷi đuniyā vi tēfēkēhni nkeni had vēle wok gona nandēni, kabi viyē iŷi đuniyā yī ndēcēd.

³² Nēsēbu vēyīn kabi nākēndēbu ant'ahwētu nahan đēcēt. Ale wok nēlēna yā, viyē Ahwēhn va nahad, nēŋa Ahwēhn a njēkēlehnēd. ³³ Bare ale yēlēk yā, viyē đuniyā va nahad, nēŋa asēvalu njēkēlehnēd, ³⁴ do koyēna cahēlehnik yēbēlan wēhayu wahi. Asēval ale wok nēlīna

ÿa ma aryag ale wok y telina v san nahad vi e Ahw hn va. Arac  nad nke ava Ahw hn a hn'ile ntid do nahad hna fop; bare ale y lika vi e duni a va pab d, n na asanu nj k lehn d. ³⁵ So e uf r n hun lehn d mu wani, gena so e w ma yehnahnu;  nad fu ar hnawu ile fecek  a, alihahnu ile  nad Ahw hn a fo.

³⁶ Tame, ge jar  nankahn ka d c t g  aryag ale kw hn k a, ntiyah n ka kodina mbok ndu n na, awa t f ka nti gante  nad ka; t f ka  n la. Age koy na ntik gena w h. ³⁷ Bare ge jar  a p hnak wapac k sakahn l w u hna so e ant   n la, do kahn nda hn  rac, hara porosi  i na do m k ndu n na, jar tac f na ntid f r n. ³⁸ Koy na ale  l ka aryag ale kw hn k  a ntik f r n, bare ale wok t k na nj ta as val  a, um  lik le  ak san k  a.

³⁹ Ge as val a  n lik kodina pit l ni g'asanu hn  duni a l w  hni hna fop; bare ge asanu c m k, kod  n l l ni g'ale  nad a, bare g  ale hw tahn ka Ahw hn a fo. ⁴⁰ Bare, ge gante nke ka nkok, nat d ha d s. Koy na nahabu, do ntiyah n ko kw hnabu, ami f na, Iyir W nu  a.

8

Fa ar wasad ha w n ile wok gena paryi

¹ Y k n fu tame so e fa ar fale s nahnik sad ha w n ile wok gena paryi: so e watac, to na ye, gante n s d n ka, fuhn  fop kw hnayin k uy t. Uy t rac lid ha ahn'a kumand. Bare i na  a njaw n d ikw tahn ahn ! ² Ge ahn  ntiyah n ka pad ka uy t, ahn  arac t f ka nj t

nkojeka yabah. ³ Bare ge ahnë Wënu ña ñahnëd, Wënu ña njëtëdëha ahnë arac do gwërenkedëha.

⁴ Awa, soje itok faÿar fale sënahnik sadëha wën le wok gena paryi ÿa: Njëtinëk ðus wën ule wok gena paryi ÿa kwëhnana nafa ðuniÿa li; ha, Wën hudampo fo ye, hukawary gena.

⁵ Paryi nke, vëryampo ntehnëdëni nkeni wamën ambin hna do gë nkal li. Toña ye cape ntëw hni nkeni wamën wayabah do gë vëhwëhn vëyabah.

⁶ Bare soje lëw fu ÿa, Wën hudampo fo ye, Rëm ale lik ile-wo-le ÿa do soje ntiden ile hnëñëdëha umë ÿa yeyinëk; do fëna Ahwëhn aryampo fo yehëhna, umë ye Yesu Këris, gë umë nke ile-wo-le ÿa ha, soje ile ntik ÿa yehahninëk.

⁷ Bare gena vahnë fop yëtëk iÿi toña! Vëryampo njehëkëhniwo njëfa wën ile wok gena paryi ÿa do hafo gaki, ge tokëni faÿar sadëha wamën watac, do ntiyahnëdëhëhni faÿar farac tonkënëdëhëhni haryënkW Wën hna kabi imëk uyët ulëw hni wã yabëna. ⁸ Gena ile rokëde ÿa lid Wënu ña nëñahna gë fuhnë: age tokinëk ma tokilënëhna umë ñaÿëtëdëna ma gwënëdëna nafa lëw fu haryënkW Wën hna.

⁹ Bare, fop ile lidun ÿa, diryin wajira, antë ige afaya hun nte lihahnëdun viÿë ña, antë ntiyëhnëhni uweh vële mbak ikwëtahn va.

¹⁰ Age ale mbak ikwëtahn hnuki, wëjë ale yëtëk toña ÿa, ga tokëdu ile sënahnik sadëha wën ile wok gena paryi ÿa, përedëlahna bi tok umë fëna? ¹¹ Koyëna uyët hu wã mbëvehnëdëha ale mbak ikwëtahn aÿi, umë ale cëmëhnëk

Këris ÿa! ¹² Ge aki menëdun soñe vëÿenta hun va aÿayëmpayehnënduni soñe ikwëtahn nte vakëhni ña, Këris ÿa dënk horotehnëdun gë wameh hun ña. ¹³ Soñe umë ye, ge soñe le rokëdëfu faÿar fale sënahnik sadëha wën ile wok gena paryi ÿa ntiyehnëdëha aÿënta mën wameh, bokëda roku muk faÿar farac, soñe antë liyehnëwa wameh.

9

Pol yëkëlehnëdëna ile rëfëka Afayik

¹ Tëyëdëmu: Gela bi afaya, koda bi liwu ile ÿadëfu ÿa? Gela bi afayik? Nulëwahna bi Yesu Ahwëhn fu ÿa? Gena bi soñe doku mën ÿa wawëhnërunëha Ahwëhn a. ² Wëla ñwëÿëni vëryampo vëyavëtëdëlohna afayik, wühne mëmë mawërunëho. Imawë hun Ahwëhn ña rufahnëd afayik paryi yëbu.

³ Wëlin gante ntëkwadëfuhëhni ka vële fërëkanëd wac mën va: ⁴ tëfëlëfuhna bi ile rokëdëfun do sedëfun soñe doku fu ÿi? ⁵ Tëfëlëfuhna bi hwëhnafuna asëval ale hwëtahnëka Këris ÿa ntapëhnandëfu, had gante ntidëni vëfayik vëÿentaÿ gë vëvë tere Ahwëhn do gë Piyer fëna ki? ⁶ Hnë vëfayik hna fop ami gë Barënabas fo bi rëfëkëfu ryokuñëfu doku hawary hnuÿahnëfu ile rokëdëfun ÿa?

⁷ Mo lopëde codade do cosand umë dënk? Mo fëlëd atëh hara tokëdëna? Do mo heryëdëhëhni wusaÿ hara cedina wambël wadëw hni ña? ⁸ Ile ntidëni vahnë kantëm ÿa hnësëhnëmu soñe wëryëndanahnu ile lehnëdëmu ÿa, do

sariya Moyis ŷa fëna nësëd watac. ⁹ Kabi kerik hnë sariya rac: «Ge yihni ŷa ndokuñëd ant'arëmpuna wës ŷa soje antë tokënd roka ŷa.»[☆] Wënu ña wuhni wï fo bi kwëtahnëk anëf? ¹⁰ Gena bi soje fuhnë nësëk? Ha, soje lëw fu herik wañi wanës. Ale yamëd a g'ale varëpëd a ndokuñëdëni kabi njëtëni nuŷadëni sah lëw hni ŷa. ¹¹ Nadëbun hnë wuhne ifërën Iyir Ipacah ña, awa ge mbarëpabun viryampo hnë ile hwëhnërun hnë duniŷa li, ndëcëtëbun bi ile sañëk ŷa? ¹² Ge vëryampo tëfëkëhni nuŷani hnë le hwëhnërun ŷi, do kas fuhnë tëfëkëfu lëbëfuni vëhni! Bare dilëfuhna koyëna. Nduñënadëfun fop, soje antë nti vahnë va ñwëŷëni Wanës WakasëkKëris ña.

¹³ Njëtërun wapacëk vële ryokuñëd Cery Wën Cankaf va, Cery Wën Cankaf ña ryavëdëhëhni; ha, vële sënad wasadëha hn'ile cënade sadëha hna nuŷadëni sah lëw hni ŷa hnë sadëha rac. ¹⁴ Ndampo fo nke, Ahwëhn a nësëk soje vële fëyahnëd Wanës Wakasëk ña nuŷahnëndëni ipëyahn tac ile tokëdëni ŷa.

¹⁵ Bare ami, ñoñ yëkëlehnëla hnë watac fop, do kerëda soje ile rëfëko rac; sëmu fëcehnëko gë liwu watac! Ahnë dihëtëdilojna ile hnaŷënayendëho ŷa. ¹⁶ Ami, gena soje hnaŷënahndëdu fëyahnëdëfu Wanës Wakasëk ñi, Wënu ña liyendëho: meko ge pëyahnëla watac. ¹⁷ Ge ami dënk rëhnakënd iŷi doku, tëfakëho hwëhnaŷ icos; bare gena ufër mën ryokuñëdëfu, ile kwëtehnañëko Wënu ña fo

☆ 9:9 9.9: Divëta Sariya 25.4

lidëfu. ¹⁸ Awa ye lë ye icos mën ña? Yëdfahnëndu aki fo Wanës Wakasëk ña ye, hara tëyëla yëdayiwu le rëfëka njëdayi ale fëyahnëd.

¹⁹ Mama nkebu afaya, bare aramp vahnë fop liyabu, soñe fehëtahnëwëhni vahnë vëyabah ðus ge kod nke. ²⁰ Had sëwif nkentibu wasëwif hna, soñe fehëtahnëwëhni; had vële tampëko sariya Moyis va yentibu hnë aramp sariya hna, mama nkobu gentila aramp sariya, soñe fehëtahnëwëhni. ²¹ Ndampo fo nke fëna, had vële wok vëhwëhnana sariya Moyis va nkentibuho hnë vële wok vëhwëhnana sariya ÿa, soñe fehëtahnëwëhni. Umë dehnina kwëhnala sariya Wënu ña, kwëhna bu kabi sariya Këris ÿa rampëko. ²² Had vële mbak ikwëtahn nkentibu ge gë vëhni nkentibu, soñe fehëtahnëwëhni. Nkebu ile-wo-le hnë vahnë hna fop. Gë wafere wä fop njëkëlehnëhnëdëfu soñe fehëtahnëwëhni vëryampo. ²³ Do umë fop soñe Wanës Wakasëk ña lidëfu, soñe hnuÿantahnëwu sah mën nafa lëwu ÿa.

²⁴ Yëtëluhna bi vële lobëlëd va, vëhni fop nkaryëdëni ntobëla hna, bare aryampo fo ye ale hnufëd ile lobëlahnëde ÿa? Awa garyëryin ðus soñe ahnufahnu. ²⁵ Fop vële lobëlëd va ñwëÿëdëni viÿë viyabah soñe mëkahnëni ndënkwanihëhni vëÿëntaŵ va. Vëhni ntidëni koyëna soñe nuÿahnëni buña. Buña rac biÿëdëna; bare fuhnë, ntidën soñe nuÿahnin ile wok pudëna muk. ²⁶ Soñe umë ye, ami nkaryëdëfu yëkatëndu wapacëk gante pabëbu. Had awëy nkebu, gwëyëdä bac fo.

27 Ndokunjedëfu dus mbahn mën inji hafo wëku mbahn mën inji, soŋe antë saniwu ami dënk ale fëyahned Wanës Wakasëk ŋa.

10

Itëfëta vacërakëlo fu vinte haranjëdëhëfu

1 Vëyënta mën, ñadëfu ayëtu ile yehëhniwo vacërakëlo fu hnë yamani Moyis hna. Vëhni fop kuyët ŋar nte yiryeryëdëhëhniwo hna nkeniho do ntëmpëtaniho Wov Vëntah ŷa.✧ 2 Koyëna, vëhni fop tëfëniho ŋar ŋa do ntëmpëtaniho wow hna do umë yeho yarya lëw hni soŋe igelahn dëw hni gë Moyis ŋa. 3 Vëhni fop tokëniho roka ile njëdahniko Wën g'ambin ŷa, 4 do ceniho wënka wante njëdahniko Wën; ha hn'itaka nte njëdahniko Wën hunte lapëhnadëhëhniwo ha cedëniho. Itaka tac Këris ŷa yeho. 5 Bare Wënu ŋa nëŋëlawohna gë vëhni do njodëniho cëmëndëni gante-wo-gante wula hna afo nkoni vëhi fo hnë vële wätiko Esipët va.✧

6 Waŋi tëfëka njëtëndanëfu soŋe antë tëfëlehnënden iña meh had gë inte tëfëlehnëdëniho vëhni ki. 7 Ant'asëmbëndu ile wok gena wën paryi, had gante ntidëniho vëryampo hnë vëhni ki. Vikerëh va nësëk: «Bulunda ŷa ntañaniho soŋe tokëni do ceni, tac matëlehnëni soŋe nëhëni.»✧ 8 Antë ntinden fëna ndakëntal nte ñeŷëk Wënu ŋa, had gante ntidëniho vëryampo hnë vëhni ka, soŋe rac vahnë wawuli wafëhw wahi gë warar (23,000)

✧ **10:1** 10.1: Icahn 13.21-22 ✧ **10:5** 10.5 Vaker 14.29-33 ✧ **10:7** 10.7 Icahn 32.1-6

njonihō cēmēlehnēni hnē fac ryampo fo.✧
 9 Antē pēgwina Ahwēhn a had gante ntidēniho
 vēryampo hnē vēhni ka, soņe rac walēn
 ŷarēkēhniwo cēmēlehnēni.✧ 10 Ant'awēhnandu
 had gante ntidēniho vēryampo hnē vēhni ka,
 soņe rac mēleka icēm ņa mbēvehnēkēhniwo.

11 Vēŷin nkehēhniwo vacērakēlo fu va do
 kerik soņe kolin njetin, fuhnē vēle rēhayinēk
 wapuya duniŷa vi. 12 Awa, ale liyahnēka
 njaŷēk hn'ikwētahn hna nti wajira soņe antē
 njo. 13 Fop wadēñah wante yedēhu ņa rac
 yedēhēhni vēŷēntaŷ va fēna. Wēnu ņa
 kahnēndak, tavēdilihna aryēñehniwu ntēbi
 ile worun mēkēdilihna aryuñēnawu. Ge
 ndēñērun, Wēnu ņa njeđadēhu fanka fa aho-
 lahnu aryuñēnawu hafo pu.

14 Soņe umē, wēlawo mēn wale ŷahnēbu dūs,
 garyēryin waravahn wamēn wale wok gena
 paryi! 15 Nēsēndēmu had vēle hwēhnak hakili;
 yēkēryin ŷuhnē dēnk wante hnēsēhnēmu ņi.
 16 Ankēlēŷa nte ryēwayik nte sēmbandenēha
 Wēnu ņa, gena bi, ge cehanden uñen uņa,
 ndēnkwētendēhēfu sat Kēris ile ryehētik soņe
 lēŷ fu ŷa do rac mbarēpedēhēfu gē umē? Gena
 bi, ge tokēden mburu ņa ndēnkwētehnēdēhēfu
 imbahn Kēris nte wubēlehnik soņe lēŷ fu ŷa, do
 rac mbarēpedēhēfu gē umē? 17 Mburu ndampo
 fo yehēhna. Awa, fuhnē vēle yabinēk vi, imbahn
 ndampo fo yeyinēk, kabi hnē mburu ndampo tac
 fo kwēhnantinēkēfu sah.

✧ 10:8 10.8: Vaker 25.1-18 ✧ 10:9 10.9: Vaker 21.6

18 Yëkëryinëhni bulunda Isërayel yi: vële rokëd faÿar sadëha va vëvarëpëlëdina bi gë Wën hunte linëhnik sadëha rac? 19 Ye pëhnëtanëd wanës mën ni? Pëhnëtanëd bi faÿar fale sënahnik sadëha wën ile wok gena paryi fi gë ravahn lëwu yi kwëhnak nafa? 20 Hali! Nësëbu koyëna kabi wasadëha warac wayine sënanënde, gena Wën do ñada avarëpëlu gë wayine. 21 Kodiluhna asehahnu nkëlëwa Ahwëhn ña do asehahnu fëna nkëlëwa wayine ña; kodiluhna aroku ile varëpëlëndëhu g'Ahwëhn a aroku fëna ile varëpëlehnëdëhu gë wayine ña. 22 Ma iñeÿary Ahwëhn ña bi ÿaden matëndin? Fuhnë bi lëbinëka fanka fa?

Ntiyi fop soñe tufahnahni inaÿ Wën

23 Vëryampo ntehnëdëni: «Fop maÿëryayik.» Ha, bare gena fop hwëhnak nafa soñe ahn'a. Fop maÿëryayik, bare gena fop yawënëd ikwëtahn vahnë. 24 Ahnë antë njëkëlehn nafa lëwu, bare njëkëlehn nafa vëÿëntaÿ va.

25 Kodun aroku fop ile wafëde saha hna, hara tëyëlehnaluhna; 26 Vikerëh va më lehnëk: «nkal inï gë ile yehëhna hnam ÿa fop Ahwëhn a hwëhnek».✧ 27 Awa, ge ale wok kwëtahnëlahna Yesu wacëku roka ÿalu hna do aÿaÿu ayiwu, tokëryin fop ile yëdaderun ÿa, hara tëyëlehnaluhna. 28 Bare ge ahnë ntehnëku: «Faÿar fale sënahnik wamën wale wok gena paryi ye», ant'aroku, soñe ale fëyaku ÿa ñëÿahna yam hakili ÿa. 29 Nësëda wañi

✧ **10:26** 10.26: Wahnëÿ 24.1; 50.12; 89.12; Divëta Sariya 10.14

soŋe w̃uhnë, bare soŋe ale yētēndanēdēhu ŷa hnēsēdēfu. Dida hnë ige afaya mēn ile kođ ahaw̃ary nēwahnēndo. ³⁰ Age camehnēbuha Wēnu ŋa soŋe ile rokēdēfu ŷa, tokēda tase ahnë ale hođ nēwo soŋe rac.

³¹ Awa, ge tokēdun ma cedun ma ge ntidun ile-wo-le ŷa, diryin fop soŋe arufahnahnu inaŷ Wēnu ŋa. ³² Ant'aliwu ile hēfēdēha ahnë wameh hna, nke sēwif ma ale wok gena sēwif ma avē cery sali Wēn. ³³ Diryin g'ami ki: njawērēdēfu soŋe vahnë va fop nēŋahnēhni g'ami hnë ile lidēfu hna fop; yēkēlehnēda nafa mēn dēnk, bare nafa vahnë fop yēkēlehnēdēfu, soŋe pehētahnini.

11

¹ Tēfētalahnēryino, gante tēfētalahnēdēfuha ami dēnk Kēris ki.

Asan g'asēval hnë Cery Sali

² Cēkwaryēmu soŋe ile ryēnkwētađunēho hnë ile-wo-le ŷi, do ile yaw̃ēnērūn wante haraŋēmu ŋi.

³ Awa, ñadēfu ayētu iŷin: Kēris ŷa ye asankaf vēsan fop ŷa, asan a ye asankaf asēvalu ŷa, do Wēnu ŋa ye asankaf Kēris ŷa. ⁴ Awa age asan njēfađ ma nēsēhnēndēhni vahnë wanēs Wēn hara cēnkak nkaf ŋa, arac Kēris, asankaf alēwu ŷa, kihnēnēd. ⁵ Do age asēval a njēfađ ma hnēsēhnēdēhēhni vahnë wanēs Wēn hara cēnkana nkaf ŋa, arac asanu ŷa kihnēnēd. Had ale huntēcik nkaf ŋa nked. ⁶ Age asēval cēnkadina nkaf ŋa, awa karēti!

Bare cëfëhnëdëha soŋe karëti ma kuntëci. Awa, vësëval va tëfëkëhni cënkandëni. ⁷ Asan a, umë tëfëlahna cënkand nkaf ŋa kabi umë gë Wënu ŋa mëntëlëni, tufahnëd icëmb Wënu ŋa. Bare asëval a, hnë umë tufëhnad icëmb asanu ŋa. ⁸ Njëtërun gena asan a hnufik asëval hna, bare asëval a hnufik asan hna. ⁹ Do Wënu ŋa gena asan a ntiko soŋe asëval a bare asëval a ntiko soŋe asan a. ¹⁰ Soŋe umë ye, asëval a tëfëka cënkand soŋe tufahn hn'ucankaf asanu hna nke, do soŋe wamëleka wante yëkëd ŋa.

¹¹ Bare haryënkW Ahwëhn hna, asëval a kodina nke asan këm do asan a fëna kodina nke asëval këm. ¹² Ha, asëval, g'imbahn asan ŋa ntika Wënu ŋa, do asan a, asëval hnagëdëha do umë fop gë Wën matik.

¹³ Yëkëryin wëhnë: canjék bi soŋe asëval nke cënkand këm ge njëfadëha Wënu ŋa hn'ile ntide sali hna? ¹⁴ Do fëna, gena bi, vahnë va fop anjëtëni asan tëfëlahna tav nkaf ntëwu ŋa imul hafo njaba d'us. ¹⁵ Bare age soŋe asëval a ye, uhnatah ye age njabëka, kabi Wënu ŋa njëdaka asëval imul yaryah soŋe nke acënkand ntëwu. ¹⁶ Bare age ahnë ñad nkwa jëlënti soŋe waji, ntëkwadëfunëha kwëhnalëfuhna namu ha wary soŋe rac, vacery sali Wën va fop fëna wahwëhnana!

Roka Ahwëhn a

¹⁷ Tame ñadëmu hnësëhnu waka wary wante wodëmu cëkwaryëdiluhna. Paryi nke, wahumbar hun wã yiryeryëdiluhna haryënkW, bare hamëhni njiryeryëdëhu. ¹⁸ RyënkWëryënkW yã

ten, nkweryebu age mbarerun, gweryelediluhna yebelan hun, do ntiyahneko wedampo toña ye. ¹⁹ Afo nke watac yebelan hun njavetahnini vele hahnendak paryi va. ²⁰ Awa age mbarerun fop, wela ntiyahnu Roka Ahwahn a rokedun, gena umë, ²¹ kabi age tokedun, nehetaadun aravuni veyentañ va, umë lid afo veryampo nko njohni inte ña, veyentañ va pihnëni do ndewëni. ²² Kwahnaluhna bi watere hn'ile tokedun do cedun? Soje ye yafanedun Cery Sali Wënu ñi? Soje ye yadun asefehnanuni vele wok vëhwëhnana inë vi? Ye hnapedun hnësëhnu? Tëfëka bi sëkwaryu? Hali, hnë wanj cëkwaryediluhna muk!

²³ Awa, ikarañ inte hnuñajëbu Ahwahn hna yetendanëmu: Ahwahn a Yesu, hn'umëd unte njedahniko hna, nufëko mburu, ²⁴ camehnëka Wënu ña, umë nkubelehnëk do ntehn: «Iñin mbahn mën inte yedahnëdëfu soje hun ña ye. Diryindën aki aryënkwëtahnduno.» ²⁵ Ga puhnani roka ña, Ahwahn a umë nufëk nkëlëwa ñen waresen ña do ntehn: «Añi nkëlëwa uñen ye dahëse akwëtëla kasëk mba Wën nte yabik gë sat mën ile ryehëtëde soje hun. Ante-wo-nte cedun g'ankëlëwa tac ña, diryindën aki aryënkwëtahnduno.» ²⁶ Ante-wo-nte tokedun añi mburu do cedun g'añi nkëlëwa ña, icëm Ahwahn ña fëyahnëdun koyëna, hafo mbokaj.

²⁷ Soje umë ye, ale rokëd mburu Ahwahn a ma sed g'ankëlëwa ntëwu hara dënënëna ña, ahnë arac menëk soje imbahn do gë sat Ahwahn a. ²⁸ Awa ale-wo-le hnë wuhnë tëfëka pëcëta

nkaf ntëwu ña ten ani gë tokahnënd anji mburu ma cehahnënd anji nkëlëwã; ²⁹ kabi age ahñë tokëk do ce, hara yavëtëna imbahn Ahwëhn ña ye, ahñë arac ntavah Wën njëkëlehnad. ³⁰ Soje umë ye vëyabah hnë wuhnë tesëni do vëhwëhnana fanka, do vëyabah cëmëni. ³¹ Bare age pëcëtafen vankaf fu va, Wënu ña kitinjëdîlëfuhna. ³² Bare age Ahwëhn a kitinjëdëhëfu do kwëdëndëfu, soje antë cëdînefu gë duniya yi ye.

³³ Awa, vëyënta mën, age mbarëlërun soje roka ña, napëlëryin. ³⁴ Age ahñë inte ña dus njoka, ñalu hna tëfëka tok njintahnënde ga mbara. Koyëna, age mbarërun, Wënu ña kitinjëdiluhna.

Soje wante wojëk ña, age njijëbu pëhwëtëdëfu ami dënk.

12

Vile njëdahnëd Iyir Ipacah

¹ Tame vëyënta mën, soje vile njëdahnëd Iyir Ipacah ña yadëfu hnësëhnu ayëtu ile ye toña ña soje virac. ² Njëtërun, ante nkorunëho yëtëlnahna Yesu ten ña, cëmbëdunëho wamën wante wok gena paryi, do wok kodina dënk nës, hara kodiluhna ayawënawu. ³ Soje umë lehnandëmu: Ale hnësëd g'Iyir Wënu ña kodina ndëwana Yesu wëh, do ge ahñë gena g'Iyir Ipacah ña kodina ntehn Yesu ye Ahwëhn a.

⁴ Awa, vile yëdahnëde va nëmpëlëk, bare Iyir Ipacah ña fo yëdahnëd. ⁵ Uyëd ule ryonkuñahnëdehn wã nëmpëlëk, bare Ahwëhn

arac fo ryokunëhnëde. ⁶ Wënu ña vile ntid va nëmpëlëk, bare Wën hutac fo lid virac fop hnë vahnë hna fop. ⁷ Ale-wo-le nuñad uyëd wa tu-fahnahn Iyir Ipacah ña hnë umë nke, soñe ifërën vahnë fop. ⁸ Iyir ña njëdadëha aryampo nësënd gë hakili, do aÿëntaŵ Iyir tac fo njëdadëha nësënd gante nke ile njëtëk ÿa. ⁹ Iyir tac fo njëdadëha ahaŵary ikwëtahn yaŵah ðus, Iyir ðampo tac njëdadëha aÿëntaŵ njërënëndëhni vëres. ¹⁰ Njëdadëha aÿëntaŵ kat ntind viÿë vifëmpëhnahnah, ahaŵary kol nësënd wanës Wënu ña, ahaŵary kat kol njavëtënd ile watik hn'Iyir Ipacah tac dënk ÿa gë ile wok matina hnam ÿa, ahaŵary kol nësënd vanësa vante wok yëtina do aÿëntaŵ kol təkëtënd vanësa vatac. ¹¹ Wañi fop, ðoku Iyir ðampo tac fo ye; njëdadëha gante ñad ka ale-wo-le uyëd minu.

Viÿë viyabah hn'imbahn ndampo

¹² Awa, Këris ÿa gë imbahn nte hwëhnak viÿë viyabah mëntëlëni. Viÿë virac fop, mama njabahnëk, hn'imbahn ndampo fo nke. ¹³ Ha, fuhnë fop njaryinëkëfu soñe nkeyin mbahn ndampo fo g'Iyir Ipacah ndanko: nke sëwif gë ale wok gena sëwif ma aramp gë ale wok gena aramp. Wënu ña njëðakëfu Iyir ndampo tac.

¹⁴ Imbahn iña gena iñë ryampo fo kwëhnak, viyabah ye. ¹⁵ Age ifary ÿa ntehnakënd: «Kabi gela vák, gentila mbahn hna», awa, soñe umë gentina bi imbahn hna? ¹⁶ Do age nëf ña ntehnakënd: «Kabi gela inkër, gentila hn'imbahn», awa, soñe umë gentina bi mbahn hna? ¹⁷ Age imbahn iña fop inkër fo yekënd, hak

kokënd nkwëryënd? Do ge anëf fo yekënd, hak kokënd tehënda viyë va? ¹⁸ Bare gena koyëna: mbahn ña kwëhñak viyë viyabah va do Wënu ña ntik ile-wo-le ña gante ñad ka. ¹⁹ Vák ña fo gena imbahn! ²⁰ Awa mbahn ndampo fo ye bare viyë viyabah yehëhna.

²¹ Inkër inja kodina ntehna vák ña: «Balëlohna gë wëjë», do nkaf ña fëna kodina ntehnëhni wapary ña: «Balëlohna gë wühñë!» ²² Wëla viyë vivë mbahn vile wok kwëhnana fanka va, kwëhñak nafa; ²³ do vile wëk va, virac lënënëden ntëbi vëyëntaŵ va. Vile wok tëfëlahna nuyi va ñak fabinëk dus, ²⁴ hara viwamah va balëlahna umë fop. Wënu ña ntik mbahn inja soje ntënëni viyë vëwëh va. ²⁵ Koyëna, viyë vëvë mbahn va ndemalëd, pitëlëdina. ²⁶ Age inë ryampo korotëd, viyëntaŵ va fop rëkëd korotëntëdeni; age inë ryampo cëmbik, viyëntaŵ va fop natëntëdehëhni.

²⁷ Wühñë, cery sali ña, imbahn Këris ña yerun, do ale-wo-le hnë wühñë inë ryampo ye hnë mbahn tac. ²⁸ Koyëna nke cery sali hna, Wënu ña vëfayik va ntik vëryënkwëryënk, vëhigëna va vële nësëd wanës Wën do vërarëna va vëharan vahnë; tac, nkeni vële lid vifëmpëhñah, gë vële hod njërënëdënihëhni vëres, gë vële ryemadëhëhni vahnë do gë ige asankaf do kat hnësëd vanësa vante wok yëtina. ²⁹ Fop vëyena vëfayik, fop vëyena vële nësëd wanës Wënu. Fop vëharanëdëlëhñihna vahnë, fop vëlidina viyë vifëmpëhñah. ³⁰ Fop vëhwëhnana uyëd soje njërënëdënihëhni vahnë, fop

vėhnėsėdina vanėsa vante wok yėtina, do fop vėhodina tėkėtėni vanėsa vatac. ³¹ Awa, yėkėlehnėryin ahwėhnawu vile njėdfahnėdf Iyir Ipacah iņa vile ŷak nafa va.

Tame tufėdfėmu gante ntide ka viŷė vile lidun va soņe pėrėnah n fop.

13

Iņahn ŋa

¹ Age nėsėbu vanėsa vahnė ŋa do gė wėba wamėleka ŋa dėnk, hara ŋahnėlėwėhniha vėŷėnta mėn va, wanės mėn ŋa wanėsa warali fo ye. ² Age nuŷabu uyėdf soņe hnėsėndu wanės Wėn do yėtu fop ile soŷik ŷa do hwėhnaŷ fop uyėt ŷa, do age kwėhna bu ikwėtahn canka f holahnu wėku fakėtu wahuņ ŷi, hara ŋahnėdfėwėhniha vėŷėnta mėn va, ņoņ gela. ³ Age njėdfabuhėhni hnapul mėn ŷa fop vėhaŷėhna h va do yėdfahnu mbahn mėn iņa pėdi hafo sėmu hara ŋahnėdfėwėhniha vėŷėnta mėn va, umė ņoņ nėfadilohna.

⁴ Ale ŷahnėdfėhėhni vėŷėntaŷ va nduņėnad do pacėdfėha ntaŷary iņa. Nėwaryėdina, naŷėnadina do kumadina fėna. ⁵ Ale ŷahnėdfėhėhni vėŷėntaŷ va didina iņė ile sėfėhnėk, njėkėlehnėdina nafa lėwu, davėdfilahna ņap do dėnkwėtadina uŷeh ile ntiyiko. ⁶ Natėdfilahna age ntide ile rumpak, bare natėdfėha age ntide ile satėk. ⁷ Ale ŷahnėdfėhėhni vėŷėntaŷ va tavėhndėf fop do kwėtahnėdf fop do ntiyahnėdfėha fop canėdf do nduņėnad fop.

⁸ Injahn ɲa tēkwēdina muk. Fac ryampo uyēd wanēs Wēn wante nēsēdēni vahnē ndēcēd, do uyēd vanēsa vante wok yētina tēkwēd, do gē uyēd uyēt wā ndēcēd. ⁹ Tame, uyēt fu wā padēna do wanēs Wēn wante nēsēden padēna; ¹⁰ awa age tēkik fac ile padēd fop ŷa, ile wok padēna ŷa godina. ¹¹ Ante nkoɓuho fatah ɲa, had fatah nēsēdēfuho do had fatah nahadēfuho do toña fatah hwēhnabuho; bare tame naŷēɓu, tavēɓu fop ankeya vutah ɲa. ¹² Dol nudelēnēhna wapacēk viŷē va, had hn'anjēka nihah nuden, bare wati yejēk, nuden wapacēk. Hnē iŷi wati, yētēla fop, bare wati yejēk, njētēdēfuha Wēnu ɲa wapacēk had gante njētēko Wēn ki.

¹³ Awa viŷē virar vi yed kwēlēkwēl: ikwētahn gē itamahn do gē injahn; bare injahn ɲa ye ile ŷak nēfak ŷa.

14

Soŋe wanēs wante wok yētina

¹ Awa yēkēlehnēryin ayewu vēle ŷahnēdēhēhni vēŷēntaŵ. Yēkēlehnēryin fēna vile njēdahnēd Iyir Ipacah ɲa, do pecendiŵu uyēd ahnēsēndu wanēs Wēn. ² Ale hnēsēd vanēsa vante wok yētina gena vahnē nēsēnd bare Wēnu ɲa ye. Ahnē gwēryēhnēdilahna; Iyir Ipacah ɲa tēkēd pēyahnēnd viŷē vile sowik. ³ Bare ale hnēsēd wanēs Wēnu ɲa, vahnē va nēsēnd soŋe njawāhn hn'ikwētahn dēŵ hni hna, soŋe nirahni do mbosēvosehnēhni. ⁴ Ale hnēsēd vanēsa vante wok yētina va umē fo yawēnad, bare ale hnēsēd wanēs Wēnu ɲa njawēnēd

ikwëtahn vëvë cery sali ña fop. ⁵ Ndëwadëfu aholu ahnësëndu wũhnë fop vanësa vante wok yëtina, bare ile ÿabu ÿandu ðus ÿa umë ye aholu ahnësëndu wanës Wënu ña. Ale hnësëd wanës Wënu ña ÿak yabëka nafa ÿa gë ale holëk vanësa vante wok yëtina va, afo ge ahnë kod təkët wante nësëd ña soñe njaŵahn ikwëtahn vëvë cery sali va.

⁶ Awa tame, vëyënta mën, age njijëbu ÿal hun hna do nësëhnëndu vanësa vante wok yëtina fo, ye hnëfandanëdëmu age gwëryëdanëdilu hna toña soŵik ile njëtëndanëk Wën ma gwënëda uyët hun ŵa ma nësëda wanës Wën ma kat karanëdilu hna iñë? ⁷ Koyëna nke fëna soñe vile yaŵande va, gante nke takëralu ma itëmp ki: age këm fo tëmpëde itëmp iña, hak kode njëti gante tëfëka nkawï? ⁸ Do age lënkwi ÿa kwëhnana kopa facah, mo yëtëd soñe ile lënkwi ÿa? ⁹ Wũhnë fëna, age nësëdilu hna wanës wante wëryëde, hak kode njëti wante hnësëdun ña? Sël fo yed wanës hun ña! ¹⁰ Pacëk wanës wayabah wanëmpëlah yehëhna ðuniÿa li, do ule-wo-le ŵa nke ile pëhnëtanëd. ¹¹ Awa, age gwëryëda wanës ale hnësëhnëdëho ÿa, ahneh ale hnësëhnëdëho ÿa yëbu, do umë ahneh mën ye. Gwëryëdilu fuhna. ¹² Soñe umë ye, kabi ñadun ðus uyëd Iyir Ipacah ña, yëkëlehnëryin ten njabu uyëd ule ÿaŵënëd cery sali ña fop.

¹³ Soñe umë ye, ale hnësëd vanësa vante wok yëtina ña tëfëka munta uyëd soñe kol təkëtëhni wante nësëd ña. ¹⁴ Age gë vanësa vante wok yëtina njëfadëfu, ntaŵary mën ña njëfad, bare

hakili mën ŷa yojëdina ñoñ. ¹⁵ Awa, hak ntide? Gë ntaŵary mën iña njëfadëfu, bare njëfadëfu fëna gë hakili mën ŷa; njëwëdëfu gë ntaŵary mën iña, bare njëwëdëfu fëna gë hakili mën ŷa. ¹⁶ Age camehnëduha Wënu ña ntaŵary hu hna fo, ale yintik do wok yëtëna wanës watac, yëtëna ile hnësëdu ŷa. Awa, hak kof ntëkwand «Amina» iyëfa camehn hu ña? ¹⁷ Wëla ntehi, iyëfa camehn hu ña përenak dus, yaŵënëna ikwëtahn ahnë arac.

¹⁸ Camehnëbuha Wënu ña soñe ile nësëdëfu vanësa vante wok yëtina, nësëdëfu lëbu wühnë fop. ¹⁹ Bare, hnë mbarëla vële hwëtahnëka Yesu hna, pecehnëko hnësu wanës imbëd wante hofe nkwëry soñe harañahnëwëhni vëhaŵary, gë ile hnësëbu wanës wawuli wante wok yëtina.

²⁰ Vëyënta mën, ant'anahandu had vutah. Age soñe wameh ña ye, geryin had vunul, bare soñe viyë viyëntaŵ va fop geryin vicër. ²¹ Wëlin ile nësëk Vikerëh ŷa:

«Ahwëhn a më lehnëk, gë viyë vahnë
vële hnësëd uŵi hnës uhneh ñadëfu
hnësëhnëwëhni iŷi bulunda,
gë wës ahneh ñadëfu hnësëhnëwëhni, bare
vëhnëpadilohna.»[✧]

²² Ndanko fo nke, age ahnë nësëd vanësa vante wok yëtina, umë dahëse ye soñe vële wok vëhwëtahnëna va kabi Wënu ña yëtëndanëdilëhniha iñë; bare umë kwëhnana nafa soñe vële hwëtahnëk va. Do age ahnë nësëd wanës Wënu ña, dahëse soñe vële hwëtahnëk ye kabi Wënu ña

[✧] **14:21** 14.21: Esayi 28.11-12

njëtëndanëdëhëhni iñë, bare umë kwëhnana nafa soñe vële wok vëhwëtahnëna va. ²³ Tac age wuhnë vële hwëtahnëk va mbarërun, do wuhnë fop afëgwëlehnu ahnësëndu vanësa vante wok yëtina, do age vëhawary vële wok vëhwëtahnëna rëkëk hn'ile nkerun hna, vëlehnëdëfilëhnhna bi wuhnë cenaku? ²⁴ Bare ge wuhnë fop wanës Wën nësëdun hn'imbarëla hna do tëket ahawary ale wok kwëtahnëna ten, awa, fop wante nkwëryëd ña pacënëndëha umë awen ye, pëcëtað nkaf ntëwu ña, ²⁵ do njëtëd ile sowik sakahn lëwu hna, awa, ndëkwëhnëd yëka ÿa nkal hna do cëmbëdëha Wënu ña ntehn: «Ha, paryi nke, Wënu ña fagant hun nke!»

Ile yed hnë mbarëla

²⁶ Awa, vëyënta mën, age mbarërun ye rëfëku aliwu? Ale-wo-le tëfëka nti ile njëdëka Iyir Pacah ña: age iyëw ye njëw, age ikarañ vëyëntaw va ye karañëhni, age iyëtëndan iñë ye njëtëndan, age inës vanësa vante wok yëtina ye nës, age kat itëkët vëyëntaw va wante hnësëde ña ye tëkëtëhni. Arabi umë fop ntiyi soñe njawahnëni vahnë hn'ikwëtahn hna. ²⁷ Age vahnë ñadëni nësëni vanësa vante wok yëtina, vëhi, ma antë ntëbini vërar, kodëni nësëni aryampo aryampo do nke ale rëkëtëd wante nësëdëni ña. ²⁸ Age ale hod tëkët gena, ndemëhnani, antë nësëni: nësëhnhniha Wënu ña wahakili walëw hni hna fo.

²⁹ Age vële nësëndëhëhni vahnë wanës Wën va ye, vëhi ma vërar nësëni do vëyëntaw va pëcëtani wante nësëdëni ña. ³⁰ Bare ge Wënu

ɲa nēsehnēka ahnē ahawāry, ale hnēsakēnda tēfēka ndemēhna. ³¹ Ha, wūhnē fop kodun ahnēsēndu wanēs Wēn, bare aryampo aryampo, soɲe vahnē va fop ñēɲahnēni do nirayini. ³² Vēle hnēsēf wanēs Wēn va tēfēkēhni keryani soɲe antē ndēcētēni wanēs ɲa. ³³ Koyēna nke kabi Wēnu ɲa ñadīna ge vahnē va vēlēnēnēdīna ile tantēk ŷa; umē yam ñad.

Ha, koyēna ntide hnē fop vacery sali hna. ³⁴ Soɲe vēsēval va, tēfēlēhnihna ñawēndēni hnē vēmbarēla hna: vēwawēryanina ñawēndēni; tēfēkēhni ntēnēnēnihēhni vēyēntaw va, gante nēsēk sariya Wēn ka. ³⁵ Ge mbalēkēhni soɲe pacēnēhnini iñē tēyēnihēhni vēsan hni watere hna. Caɲēna asēval ñawēnd hnē mbarēla hna.

³⁶ Hnē mbarēla hun hna bi matik wanēs Wēnu ɲa? Hnē wūhnē fo bi tēkēk? ³⁷ Ge ntiyahnēka ahnē nēsēf wanēs Wēn, ntiyahnēka kwēhnak Iyir Ipacah iɲa, tēfēka njēt ile herēndēmu ŷi Ahwēhn hna matik soɲe awawēhnu. ³⁸ Ge ahnē pabēna, Wēnu ɲa fēna pabēdīlahna ahnē arac.

³⁹ Awa, vēyēnta mēn, yēkēlehnēryin ten ahnēsēndu wanēs Wēn do nt'avañēhnuni vahnē va soɲe antē nēsēndēni vanēsa vante wok yētina. ⁴⁰ Bare fop tēfēka ntiyi caɲ gante tēfēka ka.

15

Ibēhn Yesu Kēris

¹ Vēyēnta mēn, ndēnkwētehnēdēmu Wanēs Wakasēk wante fēyamu ɲi. Nēparun g'uhnatah do yawēnērun. ² Gē waji pēhētēderun, ge

njaŵënërun gante pëyamu ki; ge gena umë kwëtahn hun ɲa sël fo ye.

³ Tëfëtanëmu ile hnuŷabu ami dënk ŷa, ihwëhn nafa ryënkwëryënkw ŷa: Këris ŷa cëmëk soje wameh fu ɲa, gante pëyahnëko Vikerëh ka. ⁴ Kwëtiko hn'iyag do mbëhnëndaniko hnë fac rarëna hna, gante pëyahnëko Vikerëh ka. ⁵ Piyer* ndënkwëko karyëtahn, tac vëfayik pëhw gë vëhi va fop. ⁶ Tac, ntëbi vahnë wakeme mbëd (500) karyëtahnëkëhniwo ndampo fo. Vëyabah hnë vërac nkoni, vëryampo fo sëmëk. ⁷ Tac, karyëtahnëkawo Sak fëna, do kat vëfayik va fop. ⁸ Karyëtahnëkëhniwo vëhni fop, tac, ga mbiŷëk, karyëtahnëgëkoŵo ami ale ye had fatah fante hnagik hnë wati le nkok təkëlahna. ⁹ Ha, ami ŷak vak vëfayik hna. Tëfëlohna dënk ŵacindewu afayik, kabi korotehnëbu cery sali Wënu ŷa. ¹⁰ Bare, Wënu ɲa, g'ufërën lëŵu ŵa, njëdëko yewu afayik, do tavëlohna nafa këm. Ndokuŷëbu d'us ntëbini vëfayik vëŷëntaŵ vi fop; bare gena ami dënk ryokuŷëk, ufërën Wën ale ye hnë ami ŷa ye. ¹¹ Awa, nke ami ma vëhaŵary, ile fëyahnëdëfun ŷa Wanës Wakasëk ɲa ye do watac ye wante hwëtahnërun ɲa.

Ibëhn vësëm

¹² Age pëyahnëdëfun Këris ŷa mbëhnëk awa hak kod ahnë hnë ŵuhnë ntehn vësëm va vëvëhnëdina? ¹³ Ge vësëm va vëvëhnëdina, awa Këris ŷa fëna bëhnëna; ¹⁴ do ge Këris ŷa bëhnëna, Wanës Wakasëk wante fëyahnëbun

* **15:5** 15.5 Piyer: Sefas kerik hnë Wagërek hna.

do kwëtahnërun ña kwëhnana nafa. ¹⁵ Do kat, ile fëyahnëdëfun soñe Wënu ña wamër ye kabi pëyahnëdëfun mbëhnëndanëka Këris ÿa hara bëhnëndanëlahna ge vësëm va vëvëhnëdëfina. ¹⁶ Ha, ge vësëm va vëvëhnëdëfina, awa Këris ÿa fëna bëhnëna. ¹⁷ Do ge Këris ÿa bëhnëna, kwëtahn hun ña kwëhnana nafa, do gë wameh hun ña nkorun. ¹⁸ Do fëna vële hwëtahnëka Këris do sëmëk va mbëvëni kwëlëkwël. ¹⁹ Ge soñe iÿi duniÿa ÿi fo hwëtinëk ikwëtahn fu ña hnë bëmënkël fu gë Këris hna, awa fuhnë yeyinëk vële yëkëde had vële ÿak haÿëhnëk duniÿa li.

²⁰ Bare gena koyëna, Këris ÿa mbëhnëk! Umë ryënkwëk vëhnëk hnë vële sëmëk hna, soñe vësëm vëÿentaÿ va fëna mbëhnëntahnini. ²¹ Ahnë ryampo fo yojëk icëm iña, do ahnë ryampo fo yojëk ibëhn iña. ²² Ha, vahnë va fop cëmëdëni kabi Adam ye rëm sankaf lëÿ hni ÿa, do vahnë vële kwëhnëk Këris va fop mbëhnëdëni. ²³ Bare ale-wo-le, ge təkëk wati lëÿu ÿa, mbëhnëd: Këris ÿa ryënkwëk vëhnëk, tac ge mbokajëk vële kwëhnëk va mbëhnëdëni. ²⁴ Tac wapuya duniÿa ña rëkid, do Këris ÿa təkwehnëdëhëhni fop wayine wante hnaÿëk duniÿa ñi do ÿëkëkëhni vahnë va gë fanka. Awa tac mbësahna ucankaf ña Wënu ña Rëm ÿa. ²⁵ Ha, afo Këris ÿa naÿ hafo hale këfëdëhëhni Wën vëÿeÿ vëlëÿu va fop kuyët wakwer wadëÿu hna. ²⁶ Icëm iña ye aÿeÿ arëkwa ale rëkwehnëde ÿa. ²⁷ Ha, Wënu ña

fop kwëtëkëhni gëd wakwer Këris hna. ✧ Pacëk ge ntehnik «fop», gena soŋe Wënu ŋa hnësëde, umë ale yëd'aka fop Këris ŷa. ²⁸ Ha, Wënu ŋa yëdadëha Aju ŷa ucankaf ŋa fop. Ge Aju ŷa njëdayik ucankaf ŋa, awa umë dënk hn'ucankaf Rëmu hna nkef. Koyëna, Wënu ŋa fo yed' ahnaŵ hnë fop.

²⁹ Ge ibëhn gekëndina, awa vële yaryëde soŋe vësëm va, ye hnëfadëhëhni? Ge ibëhn gekëndina, awa soŋe ye njaryëdeni soŋe lëŵ hni? ³⁰ Do fuhnë dënk soŋe ye wafëden nte-wo-nte ŋa walaŵary walëŵ fu ŵa? ³¹ Vëŷënta mën, paryi nke fac-wo-fac pabëlëdëfun icëm iŋa: paryi nke fëna natëko soŋe ile ntik hnë ŵuhnë Yesu Këris Ahwëhn fu ŷa. ³² Efes hna, mëtëbun gë vahnë vële ye wulaŵ paryi. Ge soŋe watoŋa vahnë fo yekënd, ye hnëfakëndëho? Ge vësëm va vëvëhnëdëna, awa tokëñëfu do ceyin, kabi acahn cëmëden. ✧

³³ Kwëtëryin hakili: vëréfal vëŵeh va përekanëdënihëhni vahnë vëfëren va. ³⁴ Bokanëryin vinahan vipëren hun va do ant'avok aŵenu! Nkeni hnë ŵuhnë vële wok vëyëtëna Wënu ŋa. Nësëdëfu waŋi do tëfakëha cëfëhnu.

Imbahn vële vëhnëk

³⁵ Bare ahnë kod tëy: «Hak mbëhnëdëni vësëm va? Iŷëhne sifa mbahn kwëhnađëni?» ³⁶ Gante nënkwëru ka! Ile hnađëru ŷa kodina pëhn ge cëmëna ten. ³⁷ Do ye hnađëfu? Nađëdila atëh nte fëhniđ ŋa, uŷëc fo hnađëfu,

mpëd uÿec antimp ma uÿec hnëda haŵary. ³⁸ Tac, Wënu ña njëdafëha uÿec ŵa imbahn nte ñad ña; uÿec le-wo-le ŵa, mbahn dëwu ña kwëhnad. ³⁹ Imbahn mëntëlëna g'iñëntaŵ: imbahn ahnë ña soje ahnë ye, iba wulaŵ ña soje wulaŵ ye, iba wusëry ña soje wusëry ye do iba wuwis ña soje wuwis ye. ⁴⁰ Nkehëhna fëna viÿë g'ambin vi do gë nkal vi; humpen viÿë vimbë ambin va nëmpëlëk gë vimbë nkal vi. ⁴¹ Humpen ulav ŵa gë ulepera ŵa do gë wahol ŵa nëmpëlëk; la hnë wahol hna dënk, wahumpen walëŵ hni ŵa nëmpëlëk.

⁴² Koyëna, ge vësëm va mbëhnëni, mbahn dëŵ hni ña mëntëlëfina g'inte kwëhnaniho ña. Age mbahn ña mbañik, had uhnëda ile nadik, nkëlëd, bare ge mbëhnëk, kodina mbok nkël. ⁴³ Age mbahn ña mbañik gwamëna, bare ge mbëhnëk gwamëk. Ge mbahn ña mbañik kwëhnana fanka, bare ge mbëhnëk njaßëka fanka. ⁴⁴ Ge mbahn ña mbañik, mbahn ahnë fo ye, bare ge mbëhnëk, imbahn kwëhn Iyir Ipacah ye. Ha, ge mbahn ahnë nke, nke fëna mbahn kwëhn Iyir Ipacah. ⁴⁵ Vikerëh wanës Wënu ña më lehnëk: «Adam, ahnë aryënkwëryënkwa, ale yëdayik njënënd yeho.» Bare Yesu, nte ye Adam tëkwa ña, ale yëfanëd iyir nte yënëndanëd vëÿëntaŵ ye. ⁴⁶ Imbahn kwëhn iyir ña dënkwidina, iba ahnë ña fo ryënkwid, tac imbahn kwëhn iyir ña do njigi. ⁴⁷ Wënu ña g'inkal ñi ñahanëkawo ahnë aryënkwëryënkwa bare ahigëna ÿa g'ambin matik. ⁴⁸ Vahnë vëvë nkal vi gë ale ñahanëko Wën g'inkal ña

mëntëlëni, do vahnë vële yid g'ambin va gë ale w̃atik g'ambin mëntëlëdfëni. ⁴⁹ Do ndampo fo nke gante mëntëlëk imbahn fu g'iba ale ŷahanik g'inkal ki, koyëna fëna mëntëlëdf imbahn fu ŷa g'iba ale w̃atik g'ambin ka ge mbëhninëk.

⁵⁰ Vëyënta mën, wëli wante hnësëhnëdfëmu ŷa: vimbahn fu vimbë nkal vi kodina nkenti Naw̃ Wënu hna; ile yëlëdf ŷa kodina nkenti hnë ile wok gëlëdfina hna. ⁵¹ Njëtëndanëdfëmu ile soŷik: cëmëdfelënëhna fop, bare fuhnë fop nëmpëtëdenëhëfu; ⁵² umë ñap ntiyad, hnë soŷe aryëm aŷesëlehn taŷ fo, ge nkwëryik idënkwa tëkwa hna. Ge ntënkwiḱ, vësëm va mbëhnëdfëni soŷe antë mbok cëmëni do fuhnë fop nëmpëtëdenëhëfu. ⁵³ Imbahn nte yëlëdf ŷa tëfëka mbaci ile wok gëlëdfina, imbahn nte sëmëdf ŷa tëfëka nëmpëti g'ile wok cëmëdfina. ⁵⁴ Ge imbahn nte yëlëdf ŷa nëmpëti g'inte wok gëlëdfina ŷa, imbahn nte sëmëdf ŷa nëmpëti g'inte wok cëmëdfina, awa tac ntiyad wanës wante herik ŷa: «Icëm iŷa mbëvehnik; Wënu ŷa mëkëka.»✧

⁵⁵ «Icëm, ne nke imëk hu ŷa?

Icëm, ne nke rovahn ile rohahnëdfu ŷa?»✧

⁵⁶ Rovahn icëm ŷa, wameh ŷa ye, do fanka wameh ŷa, sariya ŷa ye. ⁵⁷ Cëmbënëfuna Wënu ŷa, umë ale yëdfadëhëfu imëk hnë wameh g'icëm hna g'Ahwëhn fu ŷa Yesu Këris.

⁵⁸ Awa, vëyënta mën vële ŷahnëbu, yaŷënaryin, ant'aholiwu aŷënkëlehniwu, kahnëndaryin d̃us kwëlëkwël hnë wadoku

Ahwëhn hna. Njëtërun ambër nte yedëhu hnë wafoku Ahwëhn ña gedina muk nafa këm.

16

Koryi soñe cery sali mbë Yerusalem

¹ Tame, soñe koryi ile varëpëde soñe vële hwëtahnëk vëvë Yerusalem va: diryindën wühñë fëna had gante nkabëbuhëhni vëvë vacery sali wavë Galasi ki. ² Hnë dimasi-wo, alewo-le hnë wühñë pit ÿalu hna ile mëkëd ÿa; antë hnapiwu rëkiwu mbarëpahni. ³ Koyëna, ge tëkibu, payëdëfuhëhni vële rëhñarun va njiryeryëni koryi ile varëpërun ÿa gë Yerusalem gë kayëte nte rufahnëd vëhni mo nkeni. ⁴ Age ami rëfëka yintiwu fëna, tëfëlëdëfun gë vëhni.

Ile ñad nti Pol

⁵ Njidëfu Masedëwan, ge ndëcëbu hnam njiryidëfu gë ÿal hun. ⁶ Nëwëdëfu ÿal hun hna mpëd hnë wati huji hna fop. Koyëna, ge yiña yëbu, kodun aryemawuno soñe ryëcalu nkol kawary. ⁷ Aña nkaw, ñada ryëcalu aki fo, pëhnabu mbiyëlahnin gë wühñë, ge Ahwëhn a mawëk. ⁸ Bare Efes li nkodëfu hafo ambënt Pantëkot ña tëki, ⁹ kabi ifida fidëtak dus doku mën hna, bare vëyëw va njabëni fëna dus.

¹⁰ Ge Timote nehahnëryiku, kwëtëryin hakili antë memahna hnë wühñë. Doku Ahwëhn ÿa ndokunëd, had ami. ¹¹ Awa, ahnë antë njafaña. Arabi mbokaj gë yam ÿal mën li. Napëdëfuhëhni umë gë vëyëntaw va.

¹² Awa tame, ge soñe aÿënta fu Apolos ye, kamënaÿehnëbuha dus njiryini gë vëyënta fu va

ŷal hun hna, bare maŷëna la toye njiryi gaki; njiryid ge njivëmaka.

Watëkwa

¹³ Kwëtëryin hakili: yaŷënëryin ikwëtahn Këris ņa, kamënaryin do yaŷëryin. ¹⁴ Diryindën le-wo-le ŷa g'ŷahn.

¹⁵ Njëtërun tere Sëtefanas ŷa yeho vëryënkwëryënkwa Akayi* hna vële hwëtahnëko va, do ndokuŷëndënihëniwo dus vële hwëtahnëk va. Awa, njëfadëmu, vëŷënta mën: ¹⁶ maŷëndinëhni viŷë vahnë do gë fop vële mbëralandëni doku rac va.

¹⁷ Natëko gante njijëni vëhni Sëtefanas gë Forëtunatus do gë Akayikus ki kabi ndemaniho ile wojëkowo rëfëkawo alinëhnuno ŷa, ¹⁸ do njawënaŷëhnëniho gante njawënaŷëhnënihu ŷuhnë dënk ki. Awa dënëneriyinëhni sifa vëŷi vahnë.

¹⁹ Vëvë vacery sali wavë Asi† va nkaŷënihu. Akilas gë Përisëka do gë vële varëlëd ŷal hni va nkaŷënihu g'uŷac Ahwëhn a. ²⁰ Fop vëŷënta fu vële ye ani va nkaŷënihu. Gaŷëlëryin g'ŷahn nte rufande vëŷënta hna.

²¹ Ami Pol herëk iŷi simpaŷi gë vák mën ŷi dënk.

²² Ale-wo-le wok ñadilahnna Ahwëhn a, ndëwani uŷeh. Ahwëhn, yij!

²³ Arabi idëwa Ahwëhn fu ŷa Yesu nke gë ŷuhnë.

²⁴ Nahnëmu ŷuhnë fop g'uŷac Yesu Këris ŷa.

* **16:15** 16.15 Akayi: Resiŷo nte nkehahnëk nkol Korent ņa ye.

† **16:19** 16.19 Asi: Gena nkal cankaŷ nte ŷacik iŷi wati koyëna ņi bare resiŷo vë hnam ye.

**Vikerëh Vikasëk Wën gë Wapëgwala
Wamey: Vikerëh Vikasëk Wën gë Wapëgwala (New
Testament+)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Wamey)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
f961026b-f72f-5bd7-9f75-efa7f932577e